

Novorozenci podle základních sociodemografických charakteristik

Verze 2.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jitka Jírová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Radka Pohlová ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	Jan Janota ^{2,3} , Jan Malý ^{2,4} , Zbyněk Straňák ^{2,5} , Pacientská rada MZČR ⁶
Instituce:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ² Rada Národního registru reprodukčního zdraví, ³ Fakultní nemocnice Motol, ⁴ Fakultní nemocnice Hradec Králové, ⁵ Ústav pro péči o matku a dítě, ⁶ Ministerstvo zdravotnictví ČR
Datum vytvoření dokumentu:	31. 8. 2023
Datum schválení poradou vedení ÚZIS ČR:	5. 9. 2023
Datum publikace:	5. 9. 2023
Citace:	Jírová J., Jarkovský J., Pohlová R., Šanca O., Klimeš D., Komenda M., Dušek L. Novorozenci podle základních sociodemografických charakteristik. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1615-novorozenci-podle-zakladnich-sociodemografickych-charakteristik . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/128

1 Popis datové věty

1.1 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ) byla připravena datová sada, která přináší informace o novorozenci, základní informace o způsobu porodu a zdravotním stavu narozeného ve formě plně anonymizovaných primárních dat.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o narozeném a jeho základních charakteristikách, jako je pohlaví, porodní hmotnost, gestační stáří a další.

Jedná se o údaje, vykazované na Zprávě o novorozenci do Národního registru reprodukčního zdraví, modul Novorozenci. Obsah tohoto hlášení je vymezen Datovým rozhraním NRRZ, blíže viz dokumentace Národního registru reprodukčního zdraví na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-zdravotni-registry--narodni-registr-reprodukčního-zdravi--modul-novorozencu>.

1.2 Primární cíl

Primárním cílem této datové sady je především hodnocení hlavních charakteristik narozených.

Jedná se o tematicky zaměřenou datovou sadu, která umožňuje demografické analýzy počtu narozených. Obsahuje reálná plně anonymizovaná individuální data o narozených v České republice. Sady mají za cíl postihnout úzce vymezenou tematickou oblast a umožnit uživatelům vlastní analytické zpracování. Tyto tematické datové sady jsou zcela samostatné, navzájem nepropojitelné.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada zahrnuje přehled základních údajů o narozených, umožňuje sumarizovat podle roku události, kraje bydliště matky, četnosti, pohlaví, porodní hmotnosti a gestačního stáří. Datová sada umožňuje provádět zejména demografickou analýzu plodnosti a narozených v dlouhé časové řadě 1994–2022.

1.4 Informační limity

Do Národního registru reprodukčního zdraví, modulu Novorozenci hlásí povinně novorozenecké úseky dětských a ženských oddělení a novorozenecká oddělení lůžkových zdravotnických zařízení a dále lůžková zařízení, kde bylo dítě (nepřetržitě ode dne svého narození) hospitalizováno do 3 měsíců svého života. V případě porodu mimo zdravotnické zařízení má oznamovací povinnost zdravotnický pracovník, který byl při porodu nebo provedl první poporodní ošetření novorozence. Právě tyto případy však zpravidla v evidenci NRRZ chybí.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (věk matky, porodní hmotnost a gestační stáří jsou členěny do kategorií).

Jednotlivé řádky souboru jsou plně anonymizovány a nejsou žádným způsobem propojitelné, sada je využitelná pouze pro stratifikované sumarizace vykázaných počtů narozených.

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu narozených podle dostupných kategorií a jejich další rozbor za použití dostupných stratifikačních kritérií, např.:

Hodnocení počtu narozených ročně a sledování datového trendu.

Sledování regionálních rozdílů v počtu narozených.

Příklad konkrétního výstupu: uživatel hodnotí v časové řadě 1994–2022 v jednotlivých regionech počet narozených podle pohlaví a četnosti. Kromě absolutního počtu si vypočítá průměrnou hmotnost narozených ve všech kategoriích.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu soubor neobsahuje žádné datové údaje, pouze rok události a identifikaci PZS pouze do úrovně typu PZS. Z důvodu zamezení nepřímé identifikace osob u málo četných kombinací parametrů neobsahuje datová sada informace o vitalitě.

Tento postup zajišťuje konzistenci celkových sum vykázaných novorozenců v rámci ČR a zároveň neumožňuje identifikovat novorozence se vzácnými kombinacemi charakteristik.

1.7 Klíčová slova

NRRZ, novorozenec, narození, gestační stáří, porodní hmotnost, populační vývoj, sociodemografické údaje

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

newborn, gestational age, birth weight, population development, sociodemographic data

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 3 008 939
- Počet popisných atributů: 6
- Velikost: -
- Odborný garant: Jitka Jírová

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární neagregovaná data, použité transformace vybírají z data porodu pouze rok, bydliště matky je omezeno na kraj. Do kategorií je rozdělena také porodní hmotnost a gestační stáří.

5 Atributy datové sady

1. Rok narození

Název parametru: rok_narozeni

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kalendářní rok narození.

Možné hodnoty: Od roku 1994 do posledního uzavřeného roku.

2. Kraj bydliště matky

Název parametru: kraj_bydliste

Datový typ: string

Popis parametru: Kraj bydliště matky.

Možné hodnoty:

- 1) CZ010 – Hlavní město Praha
- 2) CZ020 – Středočeský kraj
- 3) CZ031 – Jihočeský kraj
- 4) CZ032 – Plzeňský kraj
- 5) CZ041 – Karlovarský kraj
- 6) CZ042 – Ústecký kraj
- 7) CZ051 – Liberecký kraj
- 8) CZ052 – Královéhradecký kraj
- 9) CZ053 – Pardubický kraj
- 10) CZ063 – Kraj Vysočina
- 11) CZ064 – Jihomoravský kraj
- 12) CZ071 – Olomoucký kraj
- 13) CZ072 – Zlínský kraj
- 14) CZ080 – Moravskoslezský kraj
- 15) CZ088 – bezdomovci
- 16) CZ099 – cizinci

3. Četnost těhotenství

Název parametru: cetnost

Datový typ: numeric

Popis parametru: Četnost těhotenství.

Možné hodnoty:

- 1) Jednočetné
- 2) Vícečetné

Poznámka: Data dostupná od roku 2000.

4. Pohlaví

Název parametru: pohlavi

Datový typ: string

Popis parametru: Pohlaví narozeného.

Možné hodnoty:

- 1) Muž
- 2) Žena
- 3) Nespecifikováno

5. Porodní hmotnost

Název parametru: porodni_hmotnost

Datový typ: numeric

Popis parametru: Porodní hmotnost.

Možné hodnoty:

- 1) Méně než 1499 g
- 2) 1500–2499 g
- 3) 2500–3499 g
- 4) Více než 3500 g

6. Gestační stáří

Název parametru: gestacni_stari

Datový typ: numeric

Popis parametru: Gestační stáří plodu při narození.

Možné hodnoty:

- 1) $\leq 31+6$ týden těhotenství
- 2) $32+0 - 36+6$ týden těhotenství
- 3) $37+0 - 38+6$ týden těhotenství
- 4) $\geq 39+0$ týden těhotenství